

ВСТУП: засади діяльності фондового ринку та ДКЦПФР, основні функції та цілі Комісії

Ринок цінних паперів в Україні почав формуватися у 1991 році з прийняттям Закону України «Про цінні папери і фондову біржу». Тоді Україна на законодавчому рівні отримала інструменти, професійних учасників ринку цінних паперів, які взяли активну участь у створенні вітчизняного фінансового сектору економіки.

Найбільш важливим при визначенні організаційно-правових засад державного регулювання ринку цінних паперів, державного контролю за випуском і обігом цінних паперів та їх похідних став Указ Президента України, яким 12 червня 1995 року було утворено Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку.

Відповідно до Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» визначено завдання, функції, повноваження, права, відповідальність Комісії та її відносини з іншими державними органами з питань регулювання та контролю на ринку цінних паперів.

Метою діяльності Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку є створення належних умов для ефективного функціонування ринку цінних паперів, забезпечення інвестиційним капіталом потреб економіки країни, становлення потужних внутрішніх інвесторів, а також захист прав інвесторів на ринку цінних паперів.

У своїй діяльності Комісія керується Конституцією та законами України, постановами Верховної Ради, указами і розпорядженнями Президента України, актами Кабінету Міністрів України, міжнародними договорами України.

Комісія співпрацює з органами державної влади усіх рівнів при реалізації державних програмних документів загальноекономічного характеру, які визначають пріоритетні напрями та завдання реалізації реформ в Україні.

Діяльність Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку протягом минулого року спрямовувалась на реалізацію заходів, визначених Програмою економічних реформ України на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна влада», якою передбачено конкретні кроки щодо розвитку фондового ринку й сектору фінансових послуг шляхом:

- посилення інституціональної спроможності й операційної незалежності регуляторів, у т.ч. фондового ринку;
- створення законодавчої бази для впровадження нових фінансових інструментів, у т.ч. похідних цінних паперів;
- посилення вимог до управління ризиками, прозорості діяльності й розкриття інформації учасниками фінансового ринку;
- створення єдиної системи депозитарного обліку цінних паперів, запобігання маніпулюванню ціноутворенням на ринку цінних паперів, посилення на законодавчому рівні відповідальності за використання інсайдерської інформації;
- стимулювання збільшення обсягів операцій на організованому сегменті фондового ринку;
- удосконалення регулювання іпотечного ринку, у т.ч. вирішення питання обігу заставних інструментів на іпотечному ринку України.

В рамках реалізації зазначеної Програми економічних реформ на 2010 - 2014 роки Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку розроблено проект Програми розвитку фондового ринку України на 2011 - 2015 роки, яка визначає стратегічні напрями розвитку фондового ринку та суттєву його модернізацію шляхом перетворення національного фондового ринку на ефективний механізм забезпечення вільного та швидкого перетоку інвестиційного капіталу, створення відповідних правових, інституційних, технологічних та організаційних умов.

Проект Програми розвитку фондового ринку України на 2011 - 2015 роки пройшов широке обговорення серед професійних учасників фондового ринку, саморегульованих організацій, науковців та практиків фондового ринку і корпоративного управління, фондових бірж, представників державних органів.

У Програмі розвитку фондового ринку України на 2011 - 2015 роки деталізовано заходи, передбачені положеннями Програми економічних реформ на 2010 - 2014 роки щодо ринку цінних паперів.

Актуальною проблемою залишається система валютного регулювання на фондовому ринку. Без розв'язання цієї проблеми неможливо здійснити інтеграцію українського ринку капіталу у світовий ринок. Вітчизняні емітенти не зможуть розміщувати цінні папери серед іноземних інвесторів, а вітчизняні інвестори — купувати іноземні цінні папери.

Для розвитку організованого ринку цінних паперів планується здійснити ряд заходів щодо здійснення IPO українськими компаніями. При цьому важливо розширити доступ до фондових бірж інвесторів—фізичних осіб.

Програма розвитку фондового ринку передбачає вдосконалення системи звітності ІСІ, розширення переліку інструментів, у які можуть інвестуватися кошти ІСІ, запровадження інституту інвестиційних консультантів. Сьогодні діяльність КЧА набуває особливої ваги з урахуванням продовження пенсійної реформи.

Реалізація завдань, передбачених у Програмі розвитку фондового ринку на 2011 - 2015 роки, дозволить підвищити рівень захисту інвесторів, сформувати конкурентоспроможний національний фондовий ринок, створити надійне підґрунтя для довгострокового зростання внутрішнього ринку.